

REGULAMIN WYSTAW PSÓW RASOWYCH

I. Postanowienia ogólne

1. Organizowanie wystaw i pokazów psów rasowych stanowi zgodnie z § 7 pkt 3 Statutu Związku Kynologicznego w Polsce (zwanego dalej Związkiem) jedno z najistotniejszych zadań w działalności Związku.
2. Niniejszy regulamin opracowano w oparciu o postanowienia Statutu Związku, uwzględniając przepisy:
  - a) Statutu Międzynarodowej Federacji Kynologicznej (FCI),
  - b) Regulaminu Wystaw Psów Rasowych FCI,
  - c) Regulaminu Sędziów i Asystentów Kynologicznych,
  - d) Regulaminu Hodowli Psów Rasowych,
  - e) Regulaminu Klubów Ras.
3. Związek organizuje następujące rodzaje wystaw i pokazów:
  - a) wystawy międzynarodowe (FCI) z prawem przyznawania CACIB,
  - b) wystawy krajowe,
  - c) wystawy klubowe,
  - d) wystawy championów - wg odrębnego regulaminu, który jest załącznikiem do niniejszego,
  - e) pokazy popularyzujące psa rasowego.
4. Niniejszy regulamin nie obejmuje imprez, które posiadają odrębne regulaminy (np. pracy psów, wyścigów chartów itp.).
5. Organizatorami wystaw i pokazów są Zarządy Oddziałów i Kluby Ras Związku Kynologicznego w Polsce.
6. Nadzór nad organizacją imprez objętych niniejszym regulaminem sprawuje Zarząd Główny Związku Kynologicznego w Polsce bezpośrednio i przez Prezydium Kolegium Sędziów (względnie inną instancję Związku).
7. Na wystawy organizowane przez Związek mogą być zgłaszane i przyjmowane psy zarejestrowane w Związku lub w uznanych przez FCI innych organizacjach kynologicznych. W przypadku psów ras nieuznanych przez FCI nawet prowizorycznie, mogą być one wystawiane, jeśli są uznane przez organizację członkowską lub partnera kontraktowego FCI. Psy tych ras muszą być wykazane w katalogu oddzielnie jako „Rasy nieuznane przez FCI”. Nie mają one prawa do uzyskania wniosków CACIB, nie mogą brać udziału w konkurencji Najlepszy w Grupie, ani mieć przyznanego żadnego tytułu FCI. Mają natomiast prawo do uzyskania CWC/CAC oraz pozostałych przewidzianych niniejszym regulaminem tytułów
- 7a. Zarząd Główny jest zobowiązany do opublikowania listy wszystkich psów/suk i wystawców objętych zakazem udziału w wystawach. Przestrzeganie tego zakazu obowiązuje wszystkich organizatorów wystaw.
8. Za zgłoszenie psa na wszystkie rodzaje wystaw organizowanych przez Związek pobierana jest opłata, niezależnie czy pies jest doprowadzony do oceny, czy nie. Wysokości opłat ustalają Zarządy Oddziałów (Kluby Ras) dla każdej wystawy odrębną uchwałą. Zarząd Główny i organizatorzy wystawy mogą niektóre rasy i grupy psów zwolnić od opłaty. Za zgłoszenie psa na pokaz opłat nie pobiera się. Członkowie honorowi Związku mają prawo do bezpłatnego zgłaszania na wystawę psów będących wyłączną ich własnością.
9. Zapewnienie odpowiednich warunków psom stanowi nadrzędną zasadę podczas wszelkich imprez kynologicznych.
10. W wystawach uczestniczyć mogą tylko psy zdrowe, posiadające zaświadczenia zgodne z wymogami weterynaryjnymi. Psy chore, kalekie, z atrofią jąder oraz suki w okresie laktacji nie mogą uczestniczyć w wystawach.
11. Zabronione jest traktowanie szaty, skóry i nosa jakimikolwiek środkami, które zmieniają ich strukturę lub kolor. Zabronione jest także przygotowywanie psów na terenie wystawy z zastosowaniem

- jakichkolwiek środków. Dopuszczalne jest stosowanie grzebienia i szczotki. Nie wolno także pozostawiać psa przywiązanego na stoliku trymerskim dłużej niż wymaga jego przygotowanie.
12. Wystawy i pokazy psów rasowych są dostępne dla publiczności, a organizatorzy uprawnieni są do pobierania opłaty za wstęp. Organizatorzy powinni umożliwić publiczności swobodne obserwowanie oceny psów w ringach.
  13. Planowanie lokalizacji i terminów wystaw odbywa się według poniższych zasad:
    - a) Zarządy Oddziałów (Kluby Ras) przed upływem 30 dni od zakończenia wystawy przekazują do Zarządu Głównego sprawozdanie merytoryczne i przed upływem 60 dni sprawozdanie finansowe, pod rygorem nie przyznania wystawy w kolejnym roku,
    - b) do 30 czerwca (z dwuletnim wyprzedzeniem) Zarządy Oddziałów przesyłają do Zarządu Głównego z kopią do Prezydium Kolegium Sędziów wnioski o organizację wystaw międzynarodowych,
    - c) do 1 października (z dwuletnim wyprzedzeniem) Zarządy Oddziałów przesyłają do Zarządu Głównego z kopią do Prezydium Kolegium Sędziów wnioski o organizację pozostałych wystaw,
    - d) do 15 października Zarząd przygotowuje projekt terminarza wystaw,
    - e) Zarząd Główny, po konsultacji z Zarządami Oddziałów, zatwierdza terminarz i lokalizację wystaw.
  14. Organizowaniem wystawy zajmuje się komitet wystawowy, powoływany przez Zarząd Oddziału. W skład komitetu wchodzi członkowie Zarządu Oddziału oraz aktywiści Związku. Organizatorzy mogą zaangażować do określonych prac pracowników na podstawie umowy cywilno-prawnej.
  15. Na wystawach nie przeprowadza się przeglądów hodowlanych.

II. Zasady organizacji wystaw

1. Organizator wystawy ustala listę sędziów oceniających psy (z podziałem na rasy), wysyła zaproszenia do sędziów oraz powiadamia o proponowanej obsadzie Prezydium Kolegium Sędziów nie później niż pół roku przed datą wystawy. Przy planowaniu listy powinna być przestrzegana zasada, aby ci sami sędziowie w kolejnych latach nie oceniali tych samych ras. Ewentualne zmiany w obsadzie sędziowskiej muszą być zgłaszane do Prezydium Kolegium Sędziów.
2. Rozpowszechnienie informacji o organizowanej wystawie należy do Komitetu Organizacyjnego Wystawy. Informacja dotycząca wystawy międzynarodowej musi mieć dodatkowo wersję w co najmniej jednym z języków federacyjnych.
3. Przyjmowanie psów odbywa się na kartach zgłoszeń (drukowanych lub umieszczonych w internecie). Organizatorzy wystaw międzynarodowych powinni przygotować karty zgłoszeń, uwzględniając języki federacyjne.
4. Karta zgłoszenia powinna zawierać następujące dane:
  - a) nazwę (imię i przydomek hodowlany) psa,
  - b) numer rodowodu np. PKR lub KW (informacja ta nie jest konieczna w klasach **młodszych szceniąt**, szceniąt i młodzieży) oraz obowiązkowo numer rejestracyjny (dotyczy psów, które są w posiadaniu członków ZKwP).

Psy/suki w klasach: młodszych szceniąt i szceniąt, importowane do Polski, mogą być przyjmowane na wystawy na podstawie oryginalnego numeru rodowodu eksportowego, wystawionego przez organizacje kynologiczne uznane przez FCI przed jego nostryfikacją lecz po rejestracji oddziałowej.
  - c) numer tatuażu lub chipa,
  - d) rasę, płeć, umaszczenie, rodzaj włosa, wielkość (np. średni, miniaturowy) i datę urodzenia psa,
  - e) nazwy (imiona i przydomki hodowlane) rodziców,
  - f) wyszkolenie psa,
  - g) posiadane tytuły,
  - h) imię i nazwisko hodowcy,
  - i) imię i nazwisko oraz adres właściciela,
  - j) klasę, do której pies jest zgłoszony,
  - k) podpis zgłaszającego.

Zgłoszenie powinno zawierać oświadczenie wystawcy odnośnie przestrzegania Regulaminu Wystaw Psów Rasowych oraz ponoszenia odpowiedzialności za ewentualne szkody wyrządzone przez jego psa oraz zgodę na przetwarzanie danych osobowych, a w przypadku członków Związku Kynologicznego w Polsce również oświadczenie o uiszczeniu składki członkowskiej za rok bieżący. Do zgłoszenia

powinna być dołączona kserokopia rodowodu. Termin zakończenia przyjmowania zgłoszeń na wystawę określa organizator.

Organizator wysyła wystawcy potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia. Dokument ten wraz z ważnym poświadczeniem szczepienia przeciwko wściekliźnie stanowi podstawę do wprowadzenia psa na wystawę.

5. Na wystawę mogą być przyjmowane psy wpisane do Polskiej Księgi Rodowodowej, Księgi Wstępnej lub do ksiąg rodowodowych i ksiąg wstępnych innych organizacji kynologicznych uznanych przez FCI.
6. Psy mogą być zgłaszane na wystawę wyłącznie do jednej z następujących klas:
  - a) **klasy młodszych szceniąt** - wiek od 4 do 6 miesięcy,
  - b) **klasy szceniąt** - wiek od 6 do 9 miesięcy,
  - c) **klasy młodzieży** - wiek od 9 do 18 miesięcy,
  - d) **klasy pośredniej** - wiek od 15 do 24 miesięcy,
  - e) **klasy otwartej** - wiek powyżej 15 miesięcy,
  - f) **klasy użytkowej** - wiek powyżej 15 miesięcy, z certyfikatem użytkowości.

Klasa użytkowa organizowana jest wyłącznie dla ras, które w nazewnictwie FCI wymienione są jako rasy podlegające próbom pracy.

Na wystawy krajowe i klubowe, organizowane przez ZKwP, do klasy użytkowej mogą być zgłaszane charty posiadające zatwierdzony tytuł i dyplom Krajowego Championa Wyścigów Chartów, Terenowych Wyścigów Chartów (coursing) lub certyfikat użytkowości.

Na wystawy międzynarodowe do klasy użytkowej mogą być zgłaszane charty posiadające wyłącznie certyfikat użytkowości.

Kserokopię certyfikatu użytkowości należy dołączyć do zgłoszenia psa na wystawę.

Certyfikat użytkowości wydaje się:

- dla psów ras użytkowych - posiadających co najmniej dyplom IPO-V,
- dla psów ras myśliwskich - posiadających dyplom co najmniej III° z konkursów,
- dla chartów - zgodnie z odrębną uchwałą Zgromadzenia Generalnego FCI,
- dla psów ras północnych zaprzęgowych (Alaskan Malamute, Pies grenlandzki, Samoyed, Siberian Husky).

Certyfikaty użytkowości wydawane są przez Biuro ZG ZKwP na podstawie świadectw/dyplomów zweryfikowanych przez Główną Komisję Szkolenia (rasy użytkowe i charty) lub odpowiednio Przedstawiciela ZG ds. Kynologii Łowieckiej (rasy myśliwskie).

Certyfikat użytkowości wydawany jest dla psów będących własnością członków ZKwP, które zaliczyły odpowiednie egzaminy/konkursy zorganizowane pod patronatem Głównej Komisji Szkolenia Psów lub PZŁ. W wyjątkowych przypadkach Główna Komisja Szkolenia lub odpowiednio Przedstawiciel ZG ds. Kynologii Łowieckiej, może zatwierdzić egzamin zdawany poza granicami Polski pod warunkiem, że był on przeprowadzony na oficjalnej imprezie międzynarodowej. Dopuszcza się również wydawanie certyfikatów użytkowości psom zagranicznym na podstawie zawartych wcześniej umów między ZKwP i odpowiednią zagraniczną organizacją krajową.

- g) **klasy championów** - dla psów posiadających tytuły championa międzynarodowego lub krajowego polskiej lub zagranicznej organizacji kynologicznej uznanej przez FCI - nie dotyczy championatów młodzieżowych.

Kserokopię championatu należy dołączyć do zgłoszenia psa na wystawę.

W przypadku braku stosownych załączników przy zgłoszeniu do klasy użytkowej lub championów, organizator przenosi psa do klasy otwartej

- h) **klasy weteranów** - dla psów i suk, które ukończyły 8 lat.

Dla klas otwartej, użytkowej, championów i weteranów nie określa się górnej granicy wieku. Na wystawach klubowych oraz specjalistycznych, na wniosek Klubu zatwierdzony przez Zarząd Główny, można tworzyć inne dodatkowe klasy (np. juniorów, honorową itp.).

Data decydującą o wieku psa jest dzień wystawienia (np. pies urodzony 15 maja może być wystawiony w klasie szceniąt najwcześniej 16 listopada).

7. Organizator jest zobowiązany do wydania katalogu wystawowego. Katalog jest dokumentem zawierającym wykaz psów ocenianych na wystawie. Psy nie umieszczone w katalogu nie mogą być

oceniane, chyba że stało się tak z winy komitetu organizacyjnego (np. oczywiste błędy w przyjęciu i opracowaniu zgłoszenia, problem z drukiem katalogu itp.), o ile formularze zgłoszeń zostały prawidłowo wypełnione i wysłane do organizatorów przed przewidzianą datą zamknięcia zgłoszeń oraz jeśli opłata za zgłoszenie figuruje na wyciągach bankowych organizatora.

W katalogu należy zamieścić:

- a) wykaz zgłoszonych na wystawę psów w podziałach kolejno na:
  - grupy ras wg podziału FCI w kolejności od 1 do 10,
  - rasy w ramach grup w porządku alfabetycznym,
(na wystawach z prawem przyznawania CACIB katalog i program muszą być zredagowane również w jednym z 4 oficjalnych języków FCI)
  - płeć, w kolejności psy – suki,
  - klasy w ramach płci, w kolejności jak w pkt II, ppkt 6.
- b) dane o każdym psie, które powinny zawierać:
  - numer katalogowy, będący również numerem startowym,
  - posiadane tytuły: Champ., Int. Champ., Mł. Zw. Świata, Zw. Świata, Mł. Zw. Sekcji, Zw. Sekcji (np. Zw. Europy), Mł. Zw. Polski, Zw. Polski, Mł. Zw. Klubu, Zw. Klubu (tytuły muszą być potwierdzone; innych tytułów i wyróżnień nie należy umieszczać),
  - nazwę (imię i przydomek hodowlany),
  - stopień wykształcenia,
  - datę urodzenia, płeć, umaszczenie,
  - numer rodowodu (np. PKR, względnie KW), nr tatuażu lub chipa, nr rejestracyjny (dotyczy psów, które są w posiadaniu członków ZKwP),
  - nazwy (imiona i przydomki) rodziców,
  - imię i nazwisko hodowcy,
  - imię i nazwisko właściciela oraz ewentualnie adres (o ile w katalogu nie zamieszczono wykazu właścicieli).
- c) wykaz sędziów
- d) skład komitetu organizacyjnego i ewentualnie honorowego,
- e) zasady podziału na klasy,
- f) alfabetyczny spis ras zgłoszonych na wystawę z ich liczebnością, numerami katalogowymi i numerami ringów, na których będą oceniane,
- g) przyznawane na danej wystawie tytuły i nagrody,
- h) omówienie zasad rozgrywania konkurencji finałowych,
- i) program wystawy, w tym plan konkurencji finałowych,
- j) plan sędziowania,
- k) schematyczny plan rozmieszczenia ringów,
- l) klauzulę o odpowiedzialności wystawcy lub właściciela za wszelkie szkody wyrządzone przez jego psa,
- m) informację o warunkach złożenia protestu i wysokości kaucji.

Katalog może zawierać również krótką charakterystykę ras, zasady oceny psów, względnie inne dane, wynikające z przepisów.

Zabronione jest przyjmowanie zgłoszeń po zamknięciu katalogu, grozi to nieuznaniem tytułów otrzymanych przez psy zapisane w dodatku do katalogu.

8. Przygotowanie warunków technicznych wystawy obejmuje następujące elementy:

- a) teren, który powinien w miarę możliwości posiadać najlepiej nadające się na ringi nawierzchnie trawiaste (wysoką trawę należy skosić),
- b) miejsca zacienione,
- c) pomieszczenia dla sekretariatu wystawy, sędziów, lekarza medycyny i lekarza weterynarii,
- d) sanitariaty,
- e) punkty czerpania wody dla psów,
- f) punkt gastronomiczny,

- g) na wystawach z prawem przyznawania wniosku CACIB organizowanych na otwartej przestrzeni obowiązuje całościowe zadaszenie ringu honorowego i przygotowawczego, ponadto zaleca się rozstawianie namiotów dla wystawców z psami,
  - h) na wystawach z prawem przyznawania wniosku CACIB organizowanych w hali należy zabezpieczyć stosowną ilość i jakość wykładziny.
9. Ringi do oceny psów powinny spełniać następujące wymogi:
- a) ringi do oceny psów muszą być ogrodzone,
  - b) rozmiary ringów muszą być dobrane odpowiednio do wielkości ocenianych ras oraz liczby psów.
  - c) wyposażenie ringu powinno zapewniać sędziemu i sekretarzowi właściwe warunki do pracy. Wyposażenie to stanowią: stół z krzesłami, osłonięte parasolem lub innym zadaszeniem, komplet tabliczek z numerami lokat i nazwami tytułów (1, 2, 3, 4, CWC, CACIB, Res.CACIB, ZR itp.), odpowiedni stół do badania małych ras,
  - d) w narożniku ringu powinna znajdować się tablica informacyjna zawierająca: nr ringu, oceniane rasy i klasy oraz nazwisko sędziego; pożądana jest druga tablica do wpisywania wyników po zakończeniu oceny każdej z klas.
10. Promocja wystawy powinna zawierać takie elementy jak: poprzedzająca imprezę reklama w mediach, wydanie plakatu reklamowego, umieszczenie transparentu przy wejściu na teren wystawy, radiofonizacja wystawy (wraz z dobrą i fachową obsługą spikerską). Należy oznakować trasę dojazdową do wystawy.
11. Organizator wystawy winien stosować się do odpowiednich przepisów weterynaryjnych oraz zapewnić stały dyżur lekarza weterynarii na terenie wystawy.
12. Na terenie wystawy powinien w oznaczonym miejscu (pokoju) pełnić dyżur lekarz medycyny.
13. Na terenie wystawy dopuszcza się działalność handlową zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie małej gastronomii i stoisk z artykułami dla psów i innych zwierząt. Stoiska powinny być ustawione w wydzielonych strefach.
14. Sprzedaż szceniąt na terenie wystawy jest zabroniona.
15. Likwidacja wystawy obejmuje: rozliczenie z osobami zatrudnionymi na umowy-zlecenia, zapłacenie rachunków związanych z wystawą, sporządzenie rozliczenia finansowego i merytorycznego.

III. Zasady sędziowania psów na wystawach

1. Do podejmowania decyzji o przyznaniu ocen, lokat, certyfikatów upoważniony jest jedynie uprawniony sędzia kynologiczny z Polski lub zaproszony z uznanych przez FCI organizacji kynologicznych innych krajów. Jest on zobowiązany do przeprowadzenia oceny bez jakiegokolwiek pomocy i ingerencji osób trzecich. W sprawach organizacyjnych sędzia może skorzystać z pomocy sekretarza i gospodarza ringu, a także tłumacza. Na wystawach międzynarodowych mogą sędziować wyłącznie sędziowie międzynarodowi uznani przez FCI. Ocena psów może być dokonywana wyłącznie przez sędziów, którzy w swojej krajowej organizacji kynologicznej uzyskali uprawnienia do sędziowania danej rasy. Sędziowie są zobowiązani do oceny psów jedynie na podstawie aktualnie obowiązującego wzorca FCI. Sędziowie z krajów, które nie są członkami FCI, mogą sędziować na wystawach FCI tylko w przypadku, kiedy ich krajowa organizacja kynologiczna jest związana z FCI umowami kontraktowymi lub innymi ustaleniami umownymi i pod warunkiem, że ich nazwisko znajduje się na oficjalnej liście tej organizacji. Szczegółowe zasady określa Regulamin Wystaw Psów Rasowych FCI pkt 9.
2. Wymagane kompetencje, prawa i obowiązki sędziów na wystawach różnych rodzajów określa regulamin sędziów.
3. Asystenci kynologiczni mogą asystować sędziemu na wystawach krajowych, klubowych i międzynarodowych. Na wystawach championów mogą pełnić wyłącznie funkcję gospodarzy lub sekretarzy ringowych.
4. Do obowiązków asystenta należy wykonywanie czynności zleconych przez sędziego, związanych z oceną psów. Asystent nie może posługiwać się katalogiem w czasie pracy w ringu. Asystent powinien zachować umiar i takt właściwy jego roli uczącego się.
5. W czasie dokonywania oceny psów, w ringu oprócz sędziego mogą znajdować się tylko dwaj asystenci, sekretarz oraz gospodarz ringu, łącznik i tłumacz. Z psem może przebywać w ringu jedna osoba. W trakcie trwania oceny sędzia może zgodzić się na zmianę osoby wystawiającej psa.

6. Wystawca ma obowiązek, na prośbę personelu ringowego, okazać oryginał rodowodu wystawianego psa.
7. Przy ocenie sędziowie kierują się wzorcami ras zatwierdzonymi przez FCI. W przypadku ras niezatwierdzonych przez FCI wzorcami ustanowionymi przez organizacje kynologiczne uznane przez FCI.
8. Ocena poszczególnych ras odbywa się w ringu publicznie, jednoosobowo przez sędziego, zgodnie z planem sędziowania, jak w rozdziale II pkt 6, w pierwszej kolejności psy, a następnie suki.
9. Na wszystkich wystawach sędziowanie odbywa się według planu sędziowania. Od momentu ustawienia psów w kolejności lokat spóźniony wystawca nie może wprowadzić psa na ring. W czasie oceny psów w ringu sędzia posługuje się wyłącznie planem sędziowania, nie może posługiwać się katalogiem. Organizatorzy zobowiązani są do wydrukowania i dostarczenia sędziom planu sędziowania.
10. W jednym dniu wystawy sędzia nie powinien oceniać więcej niż **80 psów (przy założeniu, że wymagane są opisy), bez opisów nie więcej niż 150 psów.** Na sędziowanie większej liczby psów musi, odpowiednio wcześniej, wyrazić pisemną zgodę.
11. Przy indywidualnej ocenie psów sędzia bierze pod uwagę ich wady wrodzone i nabyte, fizyczne i psychiczne. W efekcie tej oceny pies może otrzymać jedną z poniższych ocen:
  - a) DOSKONAŁA,
  - b) BARDZO DOBRA,
  - c) DOBRA,
  - d) DOSTATECZNA,
  - e) DYSKWALIFIKUJĄCA,
  - f) NIE DO OCENY.

Oprócz oceny indywidualnej sędzia dokonuje oceny porównawczej i ustala lokaty od I do IV. Wszystkie pozostałe psy otrzymują oceny indywidualne bez lokat.

Na wystawach klubowych, na podstawie uchwały Klubu, lokaty mogą otrzymać wszystkie psy i suki w klasie.

12. Oceny przyznawane przez sędziów muszą odpowiadać następującym definicjom:

Ocena „**DOSKONAŁA**” (DOSK.) może być przyznana psu bardzo bliskiemu ideałowi wzorca rasy, będącemu w doskonałej kondycji fizycznej i psychicznej, który wykazuje harmonię oraz klasę w postawie i ruchu. Jego zalety jako przedstawiciela rasy pozwalają zignorować drobne niedoskonałości, ale piętno płci musi być wyraźne.

Ocena „**BARDZO DOBRA**” (BDB) może zostać przyznana jedynie psu, który posiada typowe cechy rasy i ma zachowane proporcje oraz jest we właściwej kondycji. Nieliczne, drobne błędy mogą być tolerowane, o ile nie dotyczą budowy psa. Ta ocena może być przyznana jedynie psu wysokiej klasy.

Ocena „**DOBRA**” (DB) powinna być przyznana psu, który posiada główne cechy charakterystyczne rasy, a wykazywane wady nie są dyskwalifikujące, ani nie zostały skorygowane chirurgicznie lub ukryte w inny niedozwolony sposób.

Ocena „**DOSTATECZNA**” (DOST.) powinna być przyznana psu, który odpowiada wzorcowi rasy, jednak nie posiada pewnych cech uznanych za istotne lub którego kondycja fizyczna nie jest optymalna.

Ocena „**DYSKWALIFIKUJĄCA**” (DYSKW.) powinna być przyznana psu,

- który nie odpowiada typowi wymaganemu we wzorcu rasy,
- którego zachowanie wyraźnie odbiega od wzorca lub jest agresywne,
- który wykazuje anomalie jąder, wady uzębienia lub zgryzu, wady umaszczenia, gatunku szaty lub albinizm. Ocena ta powinna być przyznana psom, których wady typu mogą stanowić zagrożenie dla ich zdrowia oraz psom wykazującym dyskwalifikujące wady wymienione we wzorcu rasy.

Psy, którym nie można przyznać żadnej z powyższych ocen, powinny zostać zwolnione z ringu z werdyktem **NIE DO OCENY** (NDO). To określenie jest przewidziane dla każdego psa, który:

- nie porusza się prawidłowo, stale skacze na wystawcę lub próbuje uciec z ringu, co uniemożliwia ocenę mechaniki i typowości ruchu
- nie pozwala dotknąć się sędziemu, uniemożliwiając ocenę zgryzu i uzębienia, szaty, budowy ciała, ogona lub jąder
- wykazuje ślady przeprowadzonych operacji lub leczenia oraz zabiegów, które mogą być uznane za próbę oszustwa.

To samo dotyczy sytuacji, gdy sędzia ma uzasadnione podejrzenia, że przeprowadzono operację, której celem było skorygowanie wad powiek, uszu lub ogona. Uzasadnienie adnotacji NIE DO OCENY powinno być wpisane w karcie oceny psa.

Cztery najlepsze psy w każdej klasie są klasyfikowane pod warunkiem, że uzyskały ocenę przynajmniej „BARDZO DOBRĄ”.

W klasach **młodszych szceniąt** i szceniąt pies może otrzymać oceny:

WYBITNIE OBIECUJĄCY (WO)

OBIECUJĄCY (OB)

MAŁO OBIECUJĄCY (MO)

13. Werdykt sędziego dotyczący oceny i lokaty jest ostateczny. Wystawcy nie przysługuje prawo odwołania się od tej decyzji.

14. Zapis oceny psa dokonywany jest na „Karcie oceny psa”. Karta taka ma charakter protokołu. Karta oceny powinna zawierać następujące dane: nazwę wystawy, datę wystawy, nazwisko sędziego, numer katalogowy psa, jego nazwę, rasę, płęć, umaszczenie, nr rodowodu i rejestracyjny, klasę, krótki opis stanowiący uzasadnienie oceny i lokaty psa, ocenę i ew. lokatę psa, ewentualnie przyznany tytuł, medal i wyróżnienie (CWC, CACIB, Zwycięzca Młodzieży, **Najlepszy Junior w Rasie, Najlepszy Dorosły Pies, Najlepsza Dorosła Suka, Zwycięzca Płci Przeciwnej (BOS), Zwycięzca Rasy (ZR lub BOB), Najlepszy Weteran w Rasie**).

Kartę oceny podpisuje i ewentualnie pieczętuje sędzia.

Karty ocen sporządza się w trzech egzemplarzach z przeznaczeniem:

- oryginał dla wystawcy,
- drugi egzemplarz dla oddziału organizującego wystawę,
- trzeci egzemplarz dla Klubu Komisji Zarządu Głównego.

Tekst opisu psa w karcie powinien być pisany w języku polskim lub w jednym z języków federacyjnych. W przypadku sędziowania przez sędziego zagranicznego organizatorzy są zobowiązani do ustalenia z zaproszonym sędzią w jakim języku będzie oceniał i opisywał psy oraz skierowania na ring odpowiedniego tłumacza, albo sekretarza znającego dobrze terminologię kynologiczną w obu językach.

Sędzia zagraniczny (nie znający języka polskiego) może zgodzić się na sporządzenie opisu w wersji przetłumaczonej na język polski. Ma jednak prawo domagać się sporządzenia opisu w bezpośrednio dyktowanej wersji oryginalnej, tj. w języku federacyjnym, którym włada.

15. Dyplomy stanowią dokument pamiątkowy dla wystawianych psów. Organizatorzy są zobowiązani do przygotowania dyplomów, które wydawane są razem z kartami ocen.

IV. Zasady nagradzania psów

- Nagradzanie psów na wystawach organizowanych przez Związek ma charakter wyłącznie honorowy i symboliczno-pamiątkowy. Nagrodami honorowymi są medale, rozety i puchary, względnie inne przedmioty o charakterze symboli sportowych. Otrzymuje je na własność aktualny właściciel psa. Stosowanie nagród pieniężnych jest zabronione.
- Na wystawach można wyróżniać psy nagrodami rzeczowymi. W katalogu wystawowym organizator zamieszcza informację o fundatorach i przeznaczeniu nagród.
- Na wystawach organizowanych przez Związek stosowane są następujące formy nagród i tytułów honorowych:

MEDALE, ROZETY

W każdej klasie i rasie, z wyjątkiem klas **młodszych szceniąt** i szceniąt, organizator może przyznać medale lub rozety dla 3 psów, które uzyskały ocenę doskonałą oraz I, II i III lokatę; za lokatę I przyznaje się medal złoty, za lokatę II medal srebrny, za lokatę III medal brązowy.

Koszt zakupu medali ponosi organizator wystawy.

TYTUŁY

Tytuł **Zwycięzca Młodzieży** może otrzymać na każdej wystawie (nie dotyczy wystawy championów) i w każdej rasie pies oraz suka, które uzyskają w klasie młodzieży ocenę doskonałą i lokatę pierwszą. Wyjątek mogą stanowić rasy występujące w kilku, ocenianych oddzielnie, odmianach np. umaszczenia, szaty, wielkości. Wykaz tych ras oraz zasady przyznawania im tytułu zawarte są w załączniku do niniejszego regulaminu.

W porównaniu Zwycięzców Młodzieży psa i sukki wybiera się **Najlepszego Juniora w Rasie**. Wyboru tego sędzia dokonuje w trakcie porównania o Zwycięstwo Rasy.

Tytuł **Młodzieżowy Zwycięzca Polski** z podaniem miasta i roku uzyskuje pies i suka, które uzyskały ten tytuł, według zasad dla młodzieży omówionych wyżej, na wystawie międzynarodowej. Tytuł ten przyznawany jest tylko na jednej wystawie międzynarodowej w roku - wyznaczonej uchwałą Plenum Zarządu Głównego.

Tytuł **Najlepszy Dorosły Pies, Najlepsza Dorosła Suka** mogą otrzymać, w każdej rasie, psy i sukki z ocenami doskonałymi, **I-szymi lokatami i wnioskiem CWC** z klasy pośredniej, otwartej, użytkowej i championów, konkurując ze sobą w tzw. porównaniu. Wyjątek mogą stanowić rasy występujące w kilku, ocenianych oddzielnie, odmianach np. umaszczenia, szaty, wielkości. Wykaz tych ras oraz zasady przyznawania im tytułu zawarte są w załączniku do niniejszego regulaminu.

Tytuł **Zwycięzca Polski** z podaniem miasta i roku może otrzymać pies i suka, zwyciężając omówione wyżej „porównanie” na jednej wystawie międzynarodowej w roku - według uchwały Plenum Zarządu Głównego.

Tytuł **Zwycięzca Wystawy Championów** z podaniem miasta i roku może otrzymać w każdej rasie pies i suka na wystawie championów. O tytuł ten konkurują psy (sukki) z tytułami: Międzynarodowego Championa Piękności, Championa oraz Młodzieżowego Championa (w okresie pierwszego roku po uzyskaniu tego tytułu) danego kraju.

Zwycięzca Rasy (ZR lub BOB) i Zwycięzca Płci Przeciwnej (BOS) - O tytuł ten konkurują psy i sukki, które na danej wystawie zdobyły tytuły: „Zwycięzca Młodzieży” (obu płci), **Najlepszy Dorosły Pies, Najlepsza Dorosła Suka oraz pies i suka z klasy weteranów z oceną doskonałą i I lokatą. Po przyznaniu tytułu Zwycięzca Rasy (ZR lub BOB), sędzia musi wybrać najlepszego przedstawiciela płci przeciwnej (BOS).**

Tytuł ten przyznawany jest jednoosobowo przez sędziego oceniającego w ringu psy danej rasy. W przypadku oceny psów tej samej rasy przez kilku sędziów, organizator wystawy wyznacza sędziego i ring do dokonania wyboru Zwycięzcy Rasy.

Tytuł Najlepszy Weteran w Rasie – w porównaniu weteranów psa i sukki z oceną doskonałą i lokatą I, wybiera się Najlepszego Weterana w Rasie. Wyboru tego sędzia dokonuje w trakcie porównania o Zwycięstwo Rasy.

Tytuł **Młodzieżowy Zwycięzca Klubu** można przyznać psu i suce na wystawach klubowych, według zasad ustalonych przez Kluby. Tytuł może być przyznawany wyłącznie na wystawach organizowanych przez Kluby Komisje Zarządu Głównego.

Tytuł **Zwycięzca Klubu** można przyznać psu i suce na wystawach klubowych według zasad ustalonych przez Kluby. Tytuł może być przyznawany wyłącznie na wystawach organizowanych przez Kluby Komisje Zarządu Głównego.

Najlepszy Reprodaktor, Najlepsza Suka Hodowlana i Najlepsza Hodowla - są to tytuły przyznawane na wystawach klubowych.

4. CHAMPIONATY KRAJOWE

a) **Championat Polski**

Na każdej z wystaw kynologicznych w kraju sędziemu przysługuje prawo przyznania certyfikatu (zwanego w skrócie CWC/CAC) na wystawowego championa Polski.

W każdej rasie certyfikaty mogą otrzymać psy i sukki, które uzyskały ocenę doskonałą z lokatą pierwszą w klasie pośredniej, otwartej, użytkowej i championów, bez względu na liczbę konkurentów.

Trzy CWC/CAC uzyskane od trzech różnych sędziów - w tym co najmniej jeden na wystawie klubowej lub międzynarodowej - są podstawą do przyznania psu (suce) tytułu Championa Polski, pod warunkiem, że między pierwszym a ostatnim wnioskiem upłynęło co najmniej 6 miesięcy (*np. 1.01 do 2.07*).

b) **Młodzieżowy Championat Polski**

Tytuł może być przyznany na podstawie 3-krotnie uzyskanego tytułu Zwycięzcy Młodzieży, od 3 różnych sędziów. Przynajmniej jeden z tytułów musi zostać przyznany na wystawie klubowej lub międzynarodowej. Nie wymaga się określonego przedziału czasu.

Dyplomy „Championa Polski” i „Młodzieżowego Championa Polski” wydaje Zarząd Główny Związku na pisemny wniosek zainteresowanego (wzór wniosku stanowi załącznik do tego regulaminu) biorąc za podstawę sprawozdania z oddziałów organizatorów wystaw.

5. CHAMPIONATY MIĘDZYNARODOWE FCI

Międzynarodowy Championat Piękności (C.I.B.) oraz Międzynarodowy Championat Wystawowy (C.I.E.)

Na wystawie międzynarodowej, organizowanej pod patronatem FCI, sędzia może przyznać certyfikat CACIB wymagany do uzyskania tytułów C.I.B. i/lub C.I.E. dla jednego psa i jednej sukki w rasie, bez względu na liczbę konkurentów.

a) Zasady przyznawania wniosków CACiB na Międzynarodowego Championa Piękności (C.I.B.) i Międzynarodowego Championa Wystawowego (C.I.E.):

O CACIB konkurują w drodze porównania psy (suki) z oceną doskonałą, lokatą pierwszą z klasy pośredniej, otwartej, użytkowej i championów. CACIB podlega zatwierdzeniu przez FCI.

Po przyznaniu CACIB-u sędzia przywołuje do porównania drugiego doskonałego psa z klasy, z której pochodzi zwycięzca, i porównując taką nową stawkę, może przyznać rezerwy CACIB (res. CACIB). Jeśli pies, który otrzymał CACIB, spełnia w dniu wystawy warunki do przyznania mu przez FCI jednego z wymienionych tytułów lub jeśli przyznany mu CACIB nie zostanie zatwierdzony przez FCI z innych powodów - wniosek CACIB przechodzi na zdobywcę rezerwowego CACIB (res. CACIB). O CACIB mogą ubiegać się na wystawach międzynarodowych FCI psy wszystkich ras startujące w następujących klasach: championów, użytkowej, otwartej i pośredniej. Może on być przyznany najpiękniejszemu z psów i suk ze wszystkich tych klas w każdej rasie pod warunkiem, że rzeczywiście na to zasługują.

Kiedy w danej rasie występuje wiele odmian różniących się między sobą masą ciała, okrywą włosową, umaszczeniem itp., Zgromadzenie Generalne FCI decyduje, czy w rasie tej przyznawany będzie jeden CACIB dla wszystkich odmian łącznie, czy kilka CACIB-ów.

Ewentualne sprzeciwy lub wątpliwości Komitet FCI rozstrzyga po konsultacji z krajem pochodzenia rasy i Komisją Standardów.

Obowiązuje zasada, że pies (suka) uzyskujący na wystawie CACIB otrzymuje automatycznie CWC/CAC.

CACIB rezerwy (res. CACIB) może zostać przekształcony w CACIB na wniosek właściciela psa, który otrzymał res. CACIB lub na wniosek krajowej organizacji kynologicznej, której jest on członkiem, o ile spełnione zostaną następujące warunki:

- CACIB został przyznany psu, który jest już Międzynarodowym Championem Piękności lub Wystawowym (tytuł potwierdzony przez FCI).
- CACIB został przyznany psu, który w dniu wystawy spełniał warunki do uzyskania tytułu Międzynarodowego Championa Piękności lub Wystawowego.
- CACIB został przyznany psu, który nie posiada pełnego, trzypokoleniowego rodowodu uznanego przez FCI.
- CACIB został przyznany psu zbyt młodemu (zgłoszenie do niewłaściwej klasy), aby mógł pretendować do tego tytułu.

b) Zasady przyznawania Międzynarodowego Championatu Piękności (C.I.B.).

PSY RAS NIEPODLEGAJĄCYCH PRÓBOM PRACY

Aby otrzymać tytuł Międzynarodowego Championa Piękności, psy tych ras muszą uzyskać cztery certyfikaty na Międzynarodowego Championa Piękności (CACIB) w trzech różnych krajach, od trzech różnych sędziów, w minimalnym odstępie 1 rok i 1 dzień.

PSY RAS PODLEGAJĄCYCH PRÓBOM PRACY

Aby otrzymać tytuł Międzynarodowego Championa Piękności, psy tych ras muszą uzyskać:

- w dwóch różnych krajach, od dwóch różnych sędziów dwa certyfikaty na Międzynarodowego Championa Piękności (CACIB)
- pomiędzy pierwszym a ostatnim wnioskiem CACIB musi upłynąć przynajmniej jeden rok i jeden dzień
- co najmniej trzecią lokatę lub ocenę „dobrą” podczas konkursów, na których przyznawany jest wniosek na Championat Pracy Krajowy (CPC). Jeśli próby oceniane są za pomocą punktów, nie bierze się pod uwagę oceny, a pies musi uzyskać co najmniej 75% możliwych do uzyskania punktów.

Wyjątek:

- foksteriery - podczas prób ocenianych metodą punktacji pies musi uzyskać w próbach norowania co najmniej 60 % możliwych do uzyskania punktów,
- psy użytkowe: patrz Regulamin Międzynarodowy dla Psów Użytkowych.

c) Zasady przyznawania Międzynarodowego Championatu Wystawowego (C.I.E.).

Tytuł ten może być przyznany psom ras poddawanych próbom pracy (zgodnie z nomenklaturą ras FCI). Do uzyskania tytułu Międzynarodowego Championa Wystawowego pies musi spełnić następujące warunki:

- uzyskać cztery wnioski CACIB w trzech krajach od trzech różnych sędziów,
- pomiędzy pierwszym a ostatnim wnioskiem CACIB musi upłynąć przynajmniej jeden rok i jeden dzień.

d) Podania o Międzynarodowe Championaty należy kierować do FCI za pośrednictwem Zarządu Głównego ZKwP.

V. Zasady organizowania konkurencji finałowych

Konkurencje finałowe winny być kulminacyjnym punktem programu wystawy oraz atrakcyjnym, zarówno dla wystawców, jak i dla publiczności, jej zwieńczeniem. Przeprowadzane są one na wszystkich wystawach. Odpowiednio duży ring, na którym mają odbywać się finały, powinien być wyeksponowany przez cały czas trwania wystawy (np. łoża honorowa dla sędziów, nagłośnienie, oświetlenie, tablica informująca o godzinach rozpoczęcia i przebiegu imprezy finałowej). W ringu powinny znajdować się odpowiednio duże tabliczki lub podium oznaczone cyframi „1”, „2”, „3” i „4”, za pomocą których sędzia, w czytelny dla publiczności sposób, będzie mógł wskazać cztery najlepsze psy.

Zasady udziału w omówionych niżej konkurencjach powinny być precyzyjnie określone i podane w katalogu wystawowym.

Wystawcy z psami, które zdobyły stosowne tytuły, zobowiązani są do uczestnictwa w finałach.

A. Konkurencje organizowane obowiązkowo:

1. **Najpiękniejszy Junior Wystawy** (NJW lub JBIS - *ang. Junior Best in Show*) - udział w wyborze biorą psy oraz suki, które na danej wystawie otrzymały tytuł „Najlepszy Junior w Rasie”. Wybory dokonywane są w ringu honorowym, kolejno w grupach FCI przez tego samego sędziego. Z każdej grupy sędzia wybiera od 0 do 3 finalistów bez przyznawania im lokat. Po dokonaniu wyboru we wszystkich prezentowanych w tym dniu wystawy grupach, finaliści wracają na ring i spośród nich sędzia wybiera i ustawia na lokatach 4 psy. Jeżeli wystawa trwa dłużej niż jeden dzień, organizator może w ostatnim dniu wystawy zorganizować porównanie zwycięzców poszczególnych dni.
2. **Zwycięzca Grupy** - (ZG lub BOG - *ang. Best of Group*) - o tytuł ten konkurują psy i suki, które na danej wystawie zdobyły tytuł „Zwycięzca Rasy” oraz należą do tej samej grupy ras (wg podziału FCI). W ringu honorowym wyznaczony przez organizatora sędzia dokonuje jednoosobowo wyboru, przyznając 1., 2., 3. i 4. miejsce.
3. **Najpiękniejszy Pies Wystawy** - (NPW lub BIS - *Best in Show*) - o tytuł ten konkurują zwycięzcy poszczególnych grup. W ringu honorowym, wyznaczony sędzia dokonuje jednoosobowo wyboru, przyznając 1., 2., 3. i 4. miejsce. Jeżeli wystawa trwa dłużej niż jeden dzień, o tytuł „Najpiękniejszego Psa Wystawy” konkurują zwycięzcy wszystkich 10 grup FCI. Organizatorzy są zobowiązani do zapewnienia bezpłatnych noclegów od dnia oceny na ringu do dnia finału dla wystawcy i psa, który zdobył tytuł „Zwycięzca Grupy” w innym dniu niż odbywający się finał.
4. **Konkurs Młody Prezenter** (*ang. Junior Handling*) - według odrębnego regulaminu stanowiącego załącznik do niniejszego.

B. Konkurencje fakultatywne:

W ramach uatrakcyjnienia wystawy organizator może przeprowadzić również inne konkursy, jak np.:

1. **Najpiękniejsze Młodsze Szczęnię** - udział w wyborze biorą psy/suki (po jednym przedstawicielu rasy), które na danej wystawie w klasie **młodszych szczeniąt** otrzymały ocenę „wybitnie obiecujący” oraz lokatę I. Jeśli konkurencja jest przewidziana w programie wystawy, organizator ma obowiązek poinformować sędziego o konieczności dokonania wyboru Najlepszego Młodszego Szczenięcia w Rasie.
2. **Najpiękniejsze Szczęnię** - udział w wyborze biorą psy/suki (po jednym przedstawicielu rasy), które na danej wystawie w klasie szczeniąt otrzymały ocenę „wybitnie obiecujący” oraz lokatę I. Jeśli konkurencja jest przewidziana w programie wystawy, organizator ma obowiązek poinformować sędziego o konieczności dokonania wyboru Najlepszego Szczenięcia w Rasie.
3. **Najpiękniejszy Weteran** - udział biorą psy/suki (po jednym przedstawicielu rasy), które na danej wystawie w klasie weteranów otrzymały ocenę doskonałą oraz lokatę I. Jeśli konkurencja jest

przewidziana w programie wystawy, organizator ma obowiązek poinformować sędziego o konieczności dokonania wyboru Najlepszego Weterana w Rasie.

4. **Najpiękniejszy Pies Ras Polskich** - udział w wyborze biorą psy/suki ras polskich, które na danej wystawie otrzymały tytuł „Zwycięzca Rasy”.
5. **Najlepsza Para** - parę stanowią, wystawiane na danej wystawie, pies oraz suka tej samej rasy, będące własnością tego samego właściciela(i).
6. **Najlepsza Grupa Hodowlana** - grupę stanowią minimum 3 a maksimum 5 psów/suk jednej rasy, o tym samym przydomku hodowlanym. Psy nie muszą być własnością hodowcy.
7. **Wymienione fakultatywnie klasy/konkurencje (Najlepsza Para, Najlepsza Grupa Hodowlana), muszą być rozgrywane na ringach, na których sędziowane są dane rasy. Tam, gdzie zgłoszonych jest więcej niż jedna para/grupa sędzia wybiera najlepszą z nich i tylko ona uczestniczy w finałach.**

VI. Szczególne obowiązki organizatorów

1. W zakresie opieki nad psami:
  - a) Na teren wystawy nie mogą być wprowadzane psy nieskontrolowane przez lekarza weterynarii.
  - b) Punkt czerpania wody dla psów powinien być czytelnie oznaczony (także kierunkowskazami).
2. W zakresie informacji i popularyzacji kynologii:
  - a) Prezentacja zwycięzców i przebieg konkurencji finałowych powinny być prowadzone fachowo i z dużą wiedzą kynologiczną.
  - b) Urządzenia nagłaśniające nie mogą przeszkadzać sędziom w ich pracy ani psom.
3. W zakresie opieki i udzielania pomocy sędziom:
  - a) Przed wystawą organizatorzy zobowiązani są do przesłania pod adresem sędziego informacji organizacyjnych, zawierających wykaz ras z podaniem ich liczebności oraz konkurencji finałowych planowanych do sędziowania przez sędziego.
  - b) Organizator jest zobowiązany przygotować kompetentny i sprawnie działający sekretariat ringowy. W jego skład wchodzi: sekretarz, gospodarz i tłumacz (o ile jest taka potrzeba).
  - c) W ringu utrzymana musi być pełna dyscyplina i porządek. Nie można pozwolić na wchodzenie na ring widzom, zrywanie lub przesuwanie lin wytyczających ring czy tzw. podwójne wystawianie psa (*double handling*) itd. Utrzymanie porządku i dyscypliny jest zadaniem, powołanej przez organizatora, służby porządkowej działającej w porozumieniu z sędzią.
  - d) Należy zapewnić sędziom dogodne warunki spożycia posiłków i rozliczenia delegacji. Sędzia otrzymuje zwrot kosztów podróży oraz ryczałt sędziowski. Organizator wystawy jest zobowiązany zapewnić sędziemu godziwe zakwaterowanie (oddzielny pokój), które może obejmować noc przed i noc po wystawie. Rozstrzygnięcia szczegółowe w tym zakresie regulują odrębne uchwały Zarządu Głównego.
  - e) Rozliczenie finansowe z sędzią należy załatwiać w pierwszej kolejności i w sposób niezakłócający jego pracy w ringu.
  - f) Obowiązkiem organizatorów jest zapewnienie sędziom dogodnego dojazdu z hotelu na wystawę i po zakończeniu sędziowania do hotelu lub na dworzec.
  - g) Wszelkich wpisów do rodowodów dokonuje sekretariat wystawy na podstawie okazanej przez wystawcę karty oceny.
  - h) Organizator wystawy ma obowiązek zorganizowania przed jej rozpoczęciem odprawy sędziów, w czasie której jeden z przedstawicieli komitetu wystawowego omówi obsady ringów przez sędziów i asystentów oraz udzieli informacji o niektórych szczególnych rozwiązaniach organizacyjnych danej wystawy (wręczenie nagród i wyróżnień, imprezy towarzyszące).
  - i) Organizatorzy wystawy mają obowiązek powołania na czas trwania wystawy przeszkolonej służby porządkowej.
  - j) Członkowie komitetu wystawowego oraz służb porządkowych powinni posiadać identyfikatory.

VII. Szczególne uprawnienia i obowiązki sędziów

1. Sędzia powinien możliwie szybko potwierdzić przyjęcie zaproszenia do sędziowania.
2. Sędzia powinien stawić się punktualnie na odprawę sędziów.
3. Sędzia powinien przestrzegać postanowień niniejszego regulaminu odnośnie dyscypliny i porządku w czasie pracy w ringu.

4. Sędzia ze względu na zakres obowiązków pełni najważniejszą rolę w ringu, jednak w sprawach organizacyjnych odpowiedzialność ponosi gospodarz ringu, przy czym wszystkie czynności mogą być wykonywane wyłącznie za zgodą sędziego.
5. Podczas oceny sędziowie mogą posługiwać się wyłącznie odrębnie wydrukowanym planem sędziowania.
6. Sędzia może ocenić „poza konkursem” psa wprowadzonego z opóźnieniem pod warunkiem, że figuruje on w katalogu. Oceniany „poza konkursem” pies nie może uzyskać lokaty, nagrody ani tytułu.
7. W przypadku niesportowego zachowania się wystawcy, a szczególnie:
  - a) uporczywego wchodzenia na ring drugiej osoby bez zgody sędziego lub nawoływania psa spoza ringu przez drugą osobę (*double handling*),
  - b) prowadzenia psa w sposób przeszkadzający innym wystawcom lub atakującego inne psy,
  - c) dyskusowania z sędzią,
  - d) odmowy przyjęcia oceny (dyplomu) lub opuszczenia ringu przed jej wręczeniem,
  - e) samowolnej zmiany lokaty (kolejności) ustalonej przez sędziego,
  - f) niegrzecznego zachowania się, wygłaszania złośliwych uwag pod adresem sędziego, wystawców lub innych osób, sędzia może zdyskwalifikować psa. Winien sporządzić pisemną informację opisującą zajście. Informację podpisaną przez sędziego, asystentów i ewentualnych świadków sędzia przekazuje organizatorowi wystawy, a ten z kolei przesyła ją do przewodniczącego oddziału macierzystego wystawcy.

Zarząd oddziału zobowiązany jest do wyciągnięcia odpowiednich konsekwencji w stosunku do wystawcy. Może to być rozmowa ostrzegawcza lub skierowanie sprawy do Sądu Koleżeńskiego.
Kopie całej korespondencji związanej ze sprawą należy przekazywać zainteresowanemu sędziemu oraz Prezydium Kolegium Sędziów.

VIII. Uprawnienia i obowiązki wystawców

1. Wystawca ma prawo otrzymać kartę oceny i dyplom oraz medal lub jego odpowiednik (o ile pies otrzymał odpowiednią ocenę i lokatę).
2. Wystawcę obowiązuje zachowanie zgodne z przepisami porządkowymi wystawy.
3. Wystawca psa nie może wszczynać dyskusji z sędzią.
4. Właściciel odpowiedzialny jest za zachowanie się osoby prowadzącej jego psa w ringu (wystawcy).
5. Osoba wykluczona ze Związku nie może wystawiać psa; odpowiedzialność w takim przypadku ponosi właściciel psa.
6. Wystawca zobowiązany jest być na wystawie wraz z psem od jej rozpoczęcia do zakończenia. Winien uczestniczyć w ewentualnej prezentacji zwycięzców, brać udział w konkurencjach fakultatywnych, do których zgłosił swoje psy oraz uczestniczyć w konkurencjach finałowych z psami, które zdobyły stosowne tytuły.
7. W ringu, podczas oceny psa, wystawca zobowiązany jest do noszenia przypiętego w widocznym miejscu numeru startowego tego psa, który jest aktualnie prezentowany. Wraz ze zmianą psa musi być zmieniony numer startowy.
8. Wystawca jest zobowiązany do uiszczenia opłaty za zgłoszonego psa, także za tego, który nie został doprowadzony do oceny (dotyczy to również psów zwolnionych z opłat).
9. Wystawca jest zobowiązany do przestrzegania zasad bezpieczeństwa, aby nie doszło do pogryzienia ludzi i innych psów. Ponosi odpowiedzialność cywilną za spowodowane przez jego psa wypadki i szkody.
10. Na terenie wystawy wystawca jest zobowiązany do prowadzenia psów na smyczy.
11. Wszelkie protesty i roszczenia, z wyjątkiem werdyktu sędziego (rozdział III pkt 13), należy przedstawić na piśmie i złożyć kaucję w wysokości 100 zł w sekretariacie wystawy. Jeżeli po sprawdzeniu okażą się one nieuzasadnione, kaucja przypadnie organizatorowi wystawy. W przeciwnym razie następuje zwrot kaucji i zadośćuczynienie w postaci zwrotu opłaty za zgłoszenie psa na wystawę.

IX. Imprezy towarzyszące

Na wystawach wszystkich rodzajów mogą być organizowane imprezy towarzyszące, np. pokaz wyszkolenia psów, defilada itp.

Organizator powinien przedstawić w katalogu wystawy zasady przeprowadzenia konkursów oraz obsadę sędziowską.

X. Pokazy

Pokaz psów rasowych może zorganizować każdy oddział w celach popularyzacyjnych. Na pokazach nie dokonuje się oceny psów. Sędzia obecny na pokazie prezentuje psy różnych ras, mówiąc o ich pochodzeniu, historii i użytkowości.

XI. Przepisy końcowe

1. Sprawy nieujęte w niniejszym Regulaminie są rozstrzygane zgodnie z zapisami Regulaminu Wystaw Psów Rasowych FCI.
2. Unieważnia się Regulamin Wystaw Psów Rasowych z 1 listopada 2007 roku.
3. Regulamin wchodzi w życie z dniem ogłoszenia tj. 1 stycznia 2010 roku, z uwzględnieniem poprawek zatwierdzonych w dniu 30 stycznia i 24 października 2010 roku oraz 5 lutego i 29 października 2011 r. Ostatnie zmiany zostały zatwierdzone w dniu 27 listopada 2011 roku, 31 marca 2012 roku, 29 maja 2013 roku, 31 lipca 2013 roku i w dniu **11 grudnia 2013 r.**

Ostatnie zmiany z dnia 11 grudnia 2013 roku zostały zaznaczone kolorem czerwonym i obowiązują od dnia 1 stycznia 2014 roku.

Zasady organizacji klubowej wystawy i krajowych wystaw owczarków niemieckich.

I. Postanowienia ogólne.

1. Wystawę klubową organizuje Klub Rasy Owczarek Niemiecki – Komisja Zarządu Głównego Związku Kynologicznego w Polsce we współpracy z Klubem Rasy Owczarek Niemiecki lub Zarządem Oddziału Związku Kynologicznego w Polsce.
2. Wystawę krajową może organizować Klub Rasy Owczarek Niemiecki lub Zarząd Oddziału Związku Kynologicznego w Polsce.
3. Sędziowie zapraszani do sędziowania na wystawach klubowych i krajowych powinni posiadać odpowiednie uprawnienia oraz dużą wiedzę i doświadczenie w rasie owczarek niemieckich.

II. Klasy i oceny wystawowe oraz konkurencje hodowlane i testy psychiczne.

1. Psy mogą być zgłaszane na wystawę klubową lub krajową wyłącznie do jednej z następujących klas:
  - a) młodszych szczeniąt – wiek od 4 do 6 miesięcy,
  - b) szczeniąt - wiek od 6 do 9 miesięcy,
  - c) młodziaków - wiek od 9 do 12 miesięcy,
  - d) młodzieży - wiek od 12 do 18 miesięcy,
  - e) juniorów - wiek od 18 do 24 miesięcy,
  - f) otwarta - wiek powyżej 24 miesięcy,
  - g) użytkowa - wiek powyżej 24 miesięcy (psy z certyfikatem użytkowości),
  - h) championów - psy z zatwierdzonym tytułem championa wystawowego,
  - i) weteranów - wiek powyżej 8 lat.
2. Na wystawie klubowej organizator po uzgodnieniu z Klubem Rasy Owczarek Niemiecki – Komisją Zarządu Głównego Związku Kynologicznego w Polsce może odstąpić od przeprowadzania na wystawie klasy baby (młodszych szczeniąt).
3. Na wystawie pies może otrzymać jedną z ocen przewidzianych Regulaminem Wystaw Psów Rasowych z zastrzeżeniem, iż w klasie młodziaków może to być ocena:
  - wybitnie obiecujący,
  - obiecujący,
  - mało obiecujący.
4. Na wystawie klubowej przeprowadza się konkurencje hodowlane:
  - a) Najlepsza hodowla, w konkurencji tej należy zaprezentować 5 osobników z jednej hodowli oraz w jednej odmianie włosa, będących potomstwem po minimum dwóch reproduktorach i dwóch sukach.
  - b) Reprodaktor i jego potomstwo, w konkurencji tej prezentuje się reproduktora z potomstwem, którego co najmniej 5 potomków od co najmniej dwóch różnych suk zostało zgłoszonych i wystawionych na wystawie. Dopuszcza się prezentację tylko potomstwa reproduktora.

5. Psy zgłoszone na wystawę klubową do klasy użytkowej muszą przed oceną w ringu zaliczyć testy psychiczne (TSB).
6. Testy psychiczne (TSB) odbywają się na odgrodzonym od publiczności terenie i są zorganizowane w taki sposób, aby osoby postronne i inne psy nie zakłócały przebiegu próby dla psa i jego przewodnika.
7. Teren testów psychicznych (TSB) wyposażony jest w dwa namioty dla pozorantów oraz ma oznaczone linie przemarszu i zatrzymań psa z przewodnikiem.
8. Testy psychiczne (TSB) składają się z:
  - a) napadu zza namiotu,
  - b) ataku na psa w ruchu.
9. Opis „napadu zza namiotu”:

Przewodnik melduje się do sędziego z psem gotowym do próby i zajmuje wyznaczone miejsce na terenie testów. Na znak sędziego przewodnik idzie z psem na smyczy w kierunku namiotu i zatrzymuje się w wyznaczonym miejscu (25m od namiotu). Przewodnik odpina smycz i na znak sędziego idzie z psem przy nodze bez smyczy w kierunku namiotu. Pies musi wykazać się posłuszeństwem podczas prowadzenia bez smyczy. Gdy przewodnik z psem znajduje się w odległości około 5-7 kroków od namiotu, na znak sędziego, pozorant wybiega zza niego w kierunku przewodnika i psa. Pies musi natychmiast energicznie zaatakować pozoranta, chwytając za rękaw. Chwyć musi być mocny i pełny. Gdy pies trzyma rękaw pozorant prowadzi psa w uchwycie w kierunku sędziego. Podczas prowadzenia pies otrzymuje dwa uderzenia pałką na bok lub grzbiet. Na znak sędziego pozorant zatrzymuje się i przyjmuje postawę w bezruchu. Pies samodzielnie lub po usłyszeniu komendy od przewodnika, puszcza rękaw i zaczyna pilnować pozoranta. Na znak sędziego przewodnik idzie do psa, zapina go na smycz i udaje się do wyznaczonego miejsca.
10. Opis „ataku na psa w ruchu”:

Na znak sędziego przewodnik zajmuje wyznaczoną linią pozycję. Przewodnik odpina psa i trzyma go za łańcuszek lub obrożę. Na znak sędziego, pozorant wychodzi z oddalonego 70 do 80 kroków od przewodnika namiotu i kieruje się w kierunku przewodnika. Pozorant prowokuje psa i biegnie prosto na przewodnika i psa. Sędzia daje znak przewodnikowi by ten puścił psa w celu odparcia ataku. Przewodnik daje psu komendę i puszcza psa, pozostając w miejscu. Pies natychmiast po komendzie, energicznie rusza w kierunku pozoranta i pewnie odpiera atak, chwytając mocno za rękaw. Chwyć musi być mocny i pełny. Po chwyceniu za rękawa, pies musi stawiać opór pozorantowi w celu jego zatrzymania. Pozorant w tej próbie pozoruje uderzenia, ale nie uderza psa pałką. Na znak sędziego pozorant zatrzymuje się i przyjmuje postawę w bezruchu. Pies samodzielnie lub po usłyszeniu komendy od przewodnika, puszcza rękaw i zaczyna pilnować pozoranta. Na znak sędziego przewodnik idzie normalnym krokiem do psa i zapina go na smycz. Przewodnik podchodzi do sędziego i melduje się z psem przy boku. Po otrzymaniu zaświadczenia od sędziego z oceną, udaje się do wyznaczonego wyjścia.
11. Uwagi do testów psychicznych:

Jeśli przy próbie napadu zza namiotu, podczas prowadzenia bez smyczy, pies odejdzie od przewodnika, próba może być powtórzona jeszcze 2 razy. Podczas napadu zza namiotu i ataku na psa w ruchu, po zatrzymaniu się pozoranta, pies może samodzielnie puścić. Przewodnik pierwszą komendę „puść” lub inną może wydać samodzielnie. Jeśli pies nie puści po pierwszej komendzie, przewodnik otrzymuje od sędziego polecenie by wydać drugą komendę. W przypadku, gdy pies nie puści po drugiej komendzie, przewodnik

otrzymuje od sędziego polecenie by podejść do psa i wydać trzecią komendę. Po wydaniu komendy „puść” lub innej przewodnik musi spokojnie stać, nie wywierając wpływu na psa. Imię psa może być użyte jako komenda do puszczenia.

Podczas napadu zza namiotu i w ataku na psa w ruchu pies po puszczeniu rękawa nie może odejść od pozoranta na więcej niż 2 m. Decyzją sędziego pies może otrzymać ocenę "zaliczony" lub "niezaliczony". Ocena sędziego jest samodzielna, ostateczna i nie podlega weryfikacji. Ocenę "zaliczony" otrzymuje pies który podczas próby wykazał się pewnym chwytem i trzymaniem rękawa; brakiem negatywnych reakcji po uderzeniu pałką; uważnym obserwowaniem przy pilnowaniu. Pies, który nie chwycił rękawa, odpadł z rękawa podczas prowadzenia i nie ponowił ataku, odpadł z rękawa po uderzeniu pałką, wykazał brak zainteresowania pozorantem, nie był zainteresowany pozorantem i oddalił się na odległość większą niż 2 metry otrzymuje ocenę "niezaliczony". Sędzia ocenia psa natychmiast po zakończeniu testu i ogłasza wynik przez mikrofon podając numer startowy i ocenę. Sędzia może wyróżnić psa, który wybitnie zaliczył testy. Pies, który otrzymał ocenę "niezaliczony" kończy udział w wystawie i nie przystępuje do następnej oceny. Pies, który nie przystąpił do testów nie otrzymuje żadnej oceny z testów i nie może brać dalszego udziału w wystawie.

III. Tytuły wystawowe.

1. Na wystawie klubowej przyznawane są tytuły:

- Zwycięzca Klubowy Młodzieży, dla psa i suki z klasy młodzieży z lokatą 1-szą,
- Zwycięzca Klubowy Juniorów, dla psa i suki z klasy juniorów z lokatą 1-szą,
- Zwycięzca Klubowy, dla psa i suki z klasy użytkowej z oceną doskonałą z lokata 1-szą,

- Doskonały Wyróżniony (VA), dla wybranych przez sędziego psów z oceną doskonałą, tylko w klasie użytkowej, z wpisem w rodowodzie "wolny od dysplazji" biodrowej HD i łokciowej ED, z wykonanym badaniem DNA oraz polską lub niemiecką licencją hodowlaną.

- Czołówka Polski - dla wybranych przez sędziego zwierząt, tylko w klasie młodzieży i juniorów.

- Najlepsza Hodowla.

2. Tytuł Czołówka Polski może być przyznany w klasie juniorów psom z wpisem w rodowodzie "wolny od dysplazji" biodrowej HD i łokciowej ED. Powyższy wymóg w klasie młodzieży dotyczy psów, które są starsze niż 15 miesięcy.

IV. Postanowienia organizacyjne oraz ocena w ringu.

1. Teren na którym odbywa się wystawa powinien zapewniać komfort przebywania psom, wystawcom i zwiedzającym.
2. Parking powinien być usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie ringów.
3. Rozmiar ringu powinien być dostosowany do ilości zgłoszonych psów, zawsze jednak wielkość ringu powinna umożliwiać dobre pokazanie psa w kłusie (prosta nie powinna być krótsza niż 15m).

4. Ringi wystawowe muszą być odgródzone od publiczności. Od wewnątrz ringu w odległości 2-3 m od zewnętrznej granicy ringu, wokół musi być rozciągnięta taśma (sznur), która jest przytwierdzona do podłoża lub uniesiona na wysokość do 20cm. Wewnętrzna taśma (sznur) powinna mieć „ścięte” narożniki pod kątem ok. 45 st.

4. Wyposażenie ringu składa się z namiotu, stolika i krzeseł dla sędziego i obsługi, tablicy informacyjnej z planem sędziowania, dwóch pistoletów startowych, czytnika chip, miarki wzrostu, pojemnika z wodą dla psów.
5. Konkurencję „Reproduktor i jego potomstwo” oraz „Najlepsza hodowla” na wystawie klubowej może sędziować więcej niż jeden sędzia.
6. Za zgodą sędziego i organizatora w ringu mogą przebywać inne osoby do tego upoważnione.
7. Sędzia ocenia psy w pozycji statycznej „na stój” oraz w wolnym ruchu i klusie. Wystawca musi wykonywać polecenia sędziego dotyczące sposobu prezentacji psa.
8. Psy w wieku powyżej 12 miesięcy poddawane są próbie reakcji na strzał.
9. Po zakończeniu konkurencji sędzia wyczerpująco opisuje ocenianą stawkę psów i uzasadnia przyznane lokaty i oceny.

V. Postanowienia końcowe.

1. Oddział, który organizuje wystawę owczarków niemieckich ma obowiązek przekazać do Klubu Rasy - Komisji Zarządu Głównego oraz do Klubu Owczarka Niemieckiego (KON) w terminie 30 dni od jej zakończenia sprawozdanie (wyniki) z wystawy wraz z listą zgłoszonych psów.
2. Załącznik zatwierdzono Uchwałą Zarządu Głównego Związku Kynologicznego w Polsce z dnia 11 grudnia 2013r.